

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Telefon 22 50 70 33 / 91376292 / e-post: vestfold@fmf.net web: www.fmf.net
Post: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg / bank: 2480 30 21690

Miljøvernminister Helen Bjørnøy
Miljøverndepartementet
Postboks 8013 dep
0030 Oslo

Tønsberg 24.10.06

Ad nedbygging av strandområde med hotellkompleks på Batteristranda, Larvik Om utbygger og lokalsamfunn

De siste årene har Larvik vært arena for en langvarig dragkamp mellom vernekreftene og firmaet Treschow Fritzøe A/S. Det er en følge av bedriftens overgang fra industrivirksomhet til eiendomsutvikling i det historiske området ved Farriselven og dens munning.

Vi har opplevd kommunen som en svak part som har fulgt den store grunneierens ønsker. Dette skjer ofte på bekostning av interessene til folk flest og langsiktig vern. Treschow Fritzøe operer med svært langsiktige planer som ettersom tiden går kolliderer med endret samfunnssyn og andre interesser som i mellomtiden har inntatt sterkere posisjoner som prioriterte samfunnsinteresser. For få år siden uttalte firmaets daværende konsernsjef til Aftenposten at firmaet forventet langsiktighet for sine interesser i et 30-års perspektiv. Når eiendomsutvikling drives i et slikt perspektiv, vil uvegerlig samfunnet rundt settes på prøve. Beklageligvis har for mange lokalpolitikere akseptert denne typen argumentasjon, selv om det nå er 20 år siden firmaet truet med å flytte fra byen om ikke bevaringsplanen for Langestrand ble lagt utenom deres arealer hvor restene av Fritzøe jernverk ligger.

Langestrand, et industrihistorisk kulturminne av nasjonal betydning

Bydelen Langestrand er definert som en viktig nasjonal interesse av Riksantikvaren, som åpent og bramfritt har påpekt den dårlige kommunale håndteringen av verneinteressene i området. Bydelen Langestrand vokste frem på grunnlag av dobbeltmonarkiet Danmark-Norges felles innsats for å bygge opp Fritzøe jernverk. Her ble produsert våpen for statens forsvar og noen av Europas fineste kunstskeer innen ovnsproduksjon. De dekorerte ovnsplatene var utformet etter internasjonale stiltrender, støpt etter modeller utført av de dyktigste treskjærere.

Fritzøe verk formet Langestrand, og Langestrands betydning ligger i nærheten til havet. Den sagnomsuste Lange-familiens siste eier, Merete Lange undertegnet sine brev fra «Fritsøstranden». Senere skulle Langene selv bli opphav til bydelens navn. Gjennom skiftende tider, frem til lenge etter jernverkets undergang i 1865, var stranden urørt av annet enn kanonbatteri og røstingsovner ved Farriselven. Stranden fikk navnet Batteristranda og var strandsitternes og fiskernes vei til havet. Kanonbatteriet som ga stranden navn, skulle beskytte dobbeltmonarkiets viktigste industrielle virksomhet mot angrep sjøveien. I den hensikt ble også Fredriksvern verfts befestninger anlagt. Langestrand har en stor betydning i norsk historie.

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Telefon 22 50 70 33 / 91376292 / e-post: vestfold@fmf.net web: www.fmf.net
Post: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg / bank: 2480 30 21690

Langestrand åpner seg fremdeles mot havet.

Bare en kort periode fra ca 1880 til 1970-tallet var stranden avlastingslager for høvlet trelast. Høvleriet på den andre siden av Stavernsveien er i dag utleid til kontorer og aktiviteter som Spent. Plankestablenes tid er forbi og stranden er atter fri.

Saken om utbygging av Batteristranda med påfølgende utfyllinger i sjøen var en ulykke for Larvik og ikke minst for verkssamfunnet Langestrand. Et politisk flertall aksepterte utbyggers krav og ble presset skanse for skanse vedr. høyder og volumer på det oppførte leilighets- og forretningskomplekset Fritzøe brygge – som til tross for det ikke har vært noen økonomiske suksess. Hotellsaken fulgte sporet fra Fritzøe brygge. Fra utgangspunktet til nå er kostnaden for folk flest økt over alle grenser, svelget av et maktesløst politisk miljø. Deler av området er vanstelt og avvisende for den ferdsel som er ønsket langs strandsonen. Særlig beklagelig er den ødeleggende effekt anlegget materialbruk og høyde har på opplevelsen av den visuelle forbindelsen mellom Langestrand og havet.

Fortidsminneforeningen Vestfold avd. Ber om om at følgende momenter vektlegges i vurderingene av saken Om hotellbygg på på Batteristranden , Larvik:

Det planlaget prosjektet er ledd en rekke kystsoneutbygginger som er i ferd med å ødelegge landskaps og byprofiler og hindre allmennhetens tilgjengelighet til strand og sjø.

Fortidsminneforeningen årlige representantskapsmøte var i juni 2004 lagt til Stavern, Larvik kommune. 80 representanter fra alle foreningens avdelinger vedtok en resolusjon om bevaring av sjøfronten i norske byer og kystnære miljøer. Resolusjonen var et kraftig verktøy i arbeidet for å bevare Bolærne i Vestfold umiddelbart etter Representantskapsmøtet. Aust Agder avdelingen gjorde til fulle bruk av resolusjonen i arbeidet for å beskytte kystbyene i deres fylke. Vi har brukt samme resolusjon i vårt engasjement for å hindre nedbygging av Grepanområdet på Tjøme. Dette har ført frem.

Det er en utbredt forståelse for verdien av et tradisjonelt og populært rekreasjonsområde i bysentrum. Bynære strandområder er en mangelvare generelt. Problematikken med nedbygging er kjent over hele landet og en åpning for hotellbygget på selve stranden og utover vannspeilet i Larviks attraktive sjøfrontområde vil åpne for et vell av liknende utbygginger.

Vi minner om regjeringens tidlige oppkjøp av strandområde ved Huk på Bygdøy i Oslo, et blir svært provoserende om ikke Larvik i søndre Vestfold skulle beholde sin allerede offentlig tilgjengeleige bystrand.

FORTIDSMINNEFORENINGEN

VESTFOLD AVDELING

Telefon 22 50 70 33 / 91376292 / e-post: vestfold@fmf.net web: www.fmf.net
Post: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg / bank: 2480 30 21690

Vi nevner Hovedmål fra Larviks kommuneplan 2003-2014.

«1. Larvik kommune skal i et 100-års perspektiv bevare de rekreasjonsverdiene som det naturgitte kystlandskapet og det biologiske mangfoldet gir.

2. Kommende generasjoner skal få en forbedret tilgjengelighet til kystlinjen i Larvik

Delmål Interessene til allmenheten i strandsonen og strandnære områder skal prioriteres»

Bygget er prosjektert lagt på stranden og videre utover vannflaten. Plasseringen er et grep som okkuperer strand og sjø, samtidig stenger bygningskroppen for ferdsel i kystlinjen. Larvik kommune har i en årrekke opparbeidet kyststi-strekninger som en meget viktig del av de offentlig tilgjengelig rekreasjonsområdene. Hotellprosjektet bryter med vesentlige kommunalt vedtatte planer om ferdsel i kystsonen.

Vi er nå kjent med at området Hammerdalen er valgt som pilotprosjekt for kulturminnebevaring og næringsutvikling. Batteristranda representerer en avgjørende del av kulturminnene i sammenheng med industrihistorien ved Farriselven i Hammerdalen. Stranden har aldri vært nedbygget, den har alltid vært et åpent område for avlastning og virksomhet som ikke har hatt faste installasjoner.. En nedbygging med hotell vil stenge for den åpne forbindelsen mellom land og sjø – det er selve grunnlaget for oppkomsten av samfunnet på Langestrand. Bebyggelsen er karakteristisk sett fra sjøen som en avtrappet levende trehusbebyggelse. Bygningsmassen med næringsbygg og boliger oppleves som en enhet den dag idag. Overbygges den historiske bystranden, er både Langestrand og Hammerdalen vesentlig forringet.

For Vestfold avdeling av Fortidsminneforeninge

Dyveke Bast *Ragnar Kristensen*

Dyveke Bast
Leder

Ragnar Kristensen
styremedlem

Vedlegg:

Batteristrandas topografiske historie

Resolusjon fra Fortidsminneforeningens representantskap